

Pridelava lupinarjev po svetu

Razširjenost lupinarjev po svetu

Lupinarji so razširjeni po vsem svetu, na vseh celinah, predvsem na območju zmerno toplega in subtropskega podnebnege pasu na severni in južni polobli. Najbolj jim ustreza oceansko podnebje z vročimi poletji in milimi in deževnimi zimami. Oreh, leska in kostanj so dobro prilagojeni tudi na celinsko podnebje z mrzlimi zimami in rastejo daleč na severu, vse do 60° geografske širine.

Tradicionalna pridelava se je razširila na prostrana območja z ugodnimi naravnimi razmerami. Na razvoj centrov tržne pridelave pa so vplivale še gospodarske razmere, kot so npr. povpraševanje po določenem sadju, splošna razvitost posameznih območij in močno tudi specifične naravne danosti. Tako je pridelava lešnikov skoncentrirana na območja v bližini velikih vodnih virov, npr. v Turčiji ob Črnem morju, Oregonu v ZDA ob Tihem oceanu ter v Italiji, Španiji in Franciji ob Sredozemskem morju oziroma Atlantiku. Po podatkih FAO po svetu pridelujemo orehe v tržnih nasadih, pa tudi v nekomercialnih nasadih in vrto-

← Gašperjev kostanj na Močilnem pri Radečah je z obsegom 10,93 m najdebelejši kostanj pri nas. V višino meri 18 m (foto: Jože Prah).

vih na skoraj milijon hektarjih, lešnike na 672 tisoč, kostanje na 603 tisoč hektarjih in mandlje na skoraj dveh milijonih hektarjev površin.

Največ, 3830 tisoč ton, pridelamo orehov, sledi kostanj z 2327 tisoč tonami in mandelj z 2240 tisoč tonami. Pridelek lešnikov je dva- do trikrat manjši in znaša 1006 tisoč ton.

Na vseh območjih pridelave je zadnjih dvajset let zaznati velik porast tako v površinah kot tudi v pridelkih lupinarjev. V primerjavi z letom 2007 se je v letu 2017 pridelek orehov na svetovni ravni povečal za kar 93 %, kostanja za 45 % in mandljev za 34 %. Najmanj se je v tem obdobju povečal pridelek lešnikov, in to predvsem zaradi posebnosti pridelave. Okrog 70 % vseh lešnikov pridelajo v Turčiji, zato vsako nihanje v tej deželi zelo vpliva na skupni pridelek. Na drugem mestu po pridelavi lešnikov je Italija z 10 %, sledijo Gruzija, ZDA, Azerbajdžan, Kitajska in Iran. Med evropskimi deželami poleg Italije omenjamo še Francijo z 1,5 % skupnih količin. Več kot 90 % vseh lešnikov odkupi slaščičarska industrija za različne izdelke in polizdelke, od slaščic do napitkov ter olj in namazov. Do nedavna so bili turški lešniki glavna surovina za večino znanih evropskih slaščičarskih podjetij. Zaradi

PREGLJEDNICA 1

POVRŠINE IN PRIDELKI OREHOV, LEŠNIKOV, MANDLJEV V LUŠČINAH TER KOSTANJA PO SVETU (FAO, 2017)

Sadna vrsta	Površine (tisoč ha)			Pridelki (tisoč ton)		
	2007	2017	% povečanja	2007	2017	% povečanja
Oreh	752,5	1.097,7	45,9	1.983,7	3.829,6	93,0
Lešnik	615,2	672,2	9,3	811,7	1.006,2	24,0
Kostanj	471,2	603,1	28,0	1.604,8	2.327,5	45,0
Mandelj	1.683,2	1.925,9	14,4	1.667,1	2.239,7	34,3